

Bijlage 1: Beschrijving aanpak sneltesten in mbo/ho

Contextbeschrijving

- In tegenstelling tot het voortgezet onderwijs, geldt voor mbo-instellingen, hbo-instellingen en universiteiten:
 - dat de 1,5 meter maatregel van kracht is; en
 - dat er sinds de Corona-uitbraak maar zeer beperkt fysiek onderwijs wordt gegeven.
- Studenten hebben veelal maar 1x per week les/college op de instelling. Er zijn zelfs (master)studenten die alleen maar online onderwijs volgen. Gemiddeld ging het (tot de recente lockdown-maatregelen) om 30% fysiek onderwijs en 70% digitaal onderwijs.
- Het welzijn van veel studenten lijdt onder het gebrek aan contact met studiegenoten. Ook vermindert de kwaliteit van het onderwijs door het gebrek aan mogelijkheden voor fysiek onderwijs. Daar waar gebruik gemaakt kan worden van andere locaties (zoals bijv. theaters), gebeurt dat vaak al.
- Het is goed om perspectief te bieden. De belangrijkste doelstelling van OCW en de mbo/ho-sector is daarom om te onderzoeken in hoeverre de inzet van sneltesten (in combinatie met andere mogelijke maatregelen, zoals bijvoorbeeld andere looproutes, spatschermen en vaccinaties) kan bijdragen aan volledig fysiek onderwijs vanaf de start van het volgende les- en collegejaar per 1 september; en wat stapsgewijs wellicht al in het lopende jaar mogelijk is.

Aanpak aan de hand van twee paden

OCW ziet voor het inzetten van sneltesten in het mbo/ho twee paden:

Pad 1: op kleine schaal enkele fieldlab-achtige pilots starten met als doel meer fysiek onderwijs

- Hiervoor zijn 3 universiteiten al pilotvoorstellen aan het voorbereiden t.b.v. start in januari, namelijk: Rijksuniversiteit Groningen, TU Delft en Vrije Universiteit Amsterdam. De verwachting is dat bij deze pilots ook mbo- en/of hbo-instellingen willen aansluiten. OCW wil in februari een uitvraag onder alle mbo/ho-instellingen doen om te zien of er meer pilots gestart kunnen worden. Waarschijnlijk veel animo.
- De pilots richten zich op het experimenteren met meer fysiek onderwijs in combinatie met de maatregelen en op een dusdanige manier dat het risico op besmettingen minimaal is.
- In de pilots wordt daarom onderzocht hoe de interventies er toe kunnen leiden dat de beschikbare capaciteit voor fysiek onderwijs op een verantwoorde manier vergroot wordt. Denk hierbij aan het inzetten van risicogericht testen, gebruik van mondkapjes en fysieke maatregelen zoals kuchschermen, et cetera. De verwachting is uitdrukkelijk niet dat resultaten van deze pilots op korte termijn kunnen leiden tot volledig fysiek onderwijs voor alle studenten. Het is in ieders belang (en zeker ook in dat van studenten en personeelsleden) dat dit stapsgewijs gebeurt, op verantwoorde wijze, waardoor de veiligheid van de betrokkenen niet in gevaar komt.
- Op basis van tussentijdse evaluaties kan vastgesteld worden of en wanneer er mogelijkheden zijn om al meer fysiek onderwijs te geven, bijvoorbeeld bij toetsing en praktijkonderwijs. Zodat studenten i.p.v. 1x per week, bijvoorbeeld 2x per week naar de onderwijsinstelling mogen komen en waarbij het aandeel van fysiek onderwijs naar bijvoorbeeld 50% zou kunnen toegroeien.
- De eerste stap is om de deelnemende universiteiten afstemming te laten hebben over de onderzoeksvraag, zodat bekeken kan worden of ze voldoende op elkaar aansluiten. Vervolgens dienen de onderzoeksvragen, in samenhang met de overkoepelende onderzoeksvraag, voorgelegd te worden aan enkele wetenschappelijke experts bij het RIVM of het OMT. Hierbij gaat ook expliciet aandacht uit naar de monitoring van besmettingen. De uitvoering en omvang van uitgifte van sneltesten zullen worden voorgelegd aan de LCT (Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit).
- Planning is dat OCW, in afstemming met VWS en bovengenoemde experts, half januari de dan beschikbare plannen beoordeelt en bij akkoord een 'go' geeft op de uitvoering (tenzij dit als gevolg van de lockdown-maatregelen niet haalbaar blijkt). Er is toestemming nodig van de LCT voor testen. Wat betreft sneltesten laat de LCT zich door de stuurgroep sneltesten adviseren.
- OCW maakt in de eerste helft van januari in afstemming met VWS en de instellingen die de pilots gaan uitvoeren nadere afspraken over organisatie van de pilots (aansturing, begeleiding, verdeling van verantwoordelijkheden).

Pad 2: op grotere schaal sneltesten inzetten om besmettingen bij studenten/personeelsleden eerder vast te kunnen stellen

- Het idee is om aan te sluiten bij 'spoor 2' van de VWS-teststrategie, waarbij bedrijven/instellingen hun medewerkers/cliënten kunnen laten testen. Hiervoor wordt eind december een helpdesk geopend bij de RvO.

- In spoor 2 kunnen alle bedrijven en instellingen vanaf eind december aanstaande antigeentesten bestellen bij het Landelijke Coördinatiepunt Hulpmiddelen (LCH) om werknemers de mogelijkheid te bieden zich te laten testen. Bij de levering van de antigeentesten wordt een toolkit meegezonden met alle benodigde informatie, waaronder werkinstructies, lay-out van analyseruimtes, medisch-inhoudelijke richtlijnen en persoonlijke beschermingsmiddelen om in de praktijk te kunnen gaan testen. De GGD richt een meldportaal in voor bedrijfsartsen en arbodiensten om de testuitslagen door te geven.
 - Op 27 november jl. is de LCI-richtlijn 'Handreiking testen binnen bedrijven en ondernemingen' door het RIVM gepubliceerd. Met deze richtlijn en de eerder gepubliceerde uitgangspunten is het voor iedereen inzichtelijk waar aan moet worden voldaan wanneer buiten de GGD-testlocaties testen worden afgenomen.
 - In deze pilots kan onderzoek gedaan worden naar de bijdrage die het kan leveren aan bestrijding van het virus, gevoel van veiligheid bij studenten/personeelsleden en wellicht indirect informatie opleveren die kan bijdragen aan meer fysiek onderwijs, maar de hebben dus een algemeen publiek doel. Dan kan bijv. onderzocht worden wat de testbereidheid van studenten/personeelsleden is en hoe het aantal besmettingen van deze doelgroep zich verhoudt tot de rest van de samenleving.
 - Waarschijnlijk minder animo vanuit onderwijsinstellingen (omdat veel inspanningen zal vragen van onderwijsinstellingen, terwijl de doorlooptijden in reguliere teststraten momenteel heel goed zijn).
 - Bij belangstelling kan mogelijk voor enkele onderwijsinstellingen, als een soort proef, een teststraat gecontracteerd worden.
 - Aandachtspunt bij dit 2^e pad is de vraag welke prioritering het kabinet zal geven bij de toedeling van tests. Als toch veel onderwijsinstellingen hieraan mee willen doen en regelmatig willen testen, heb je al heel snel heel veel tests nodig en de vraag is in hoeverre die daadwerkelijk beschikbaar zullen zijn, en op welke termijn.
- ➔ Voor beide paden geldt dat er nog geen financiering is. We hebben daarover wel contact met FIN. FIN geeft aan dat indien financiële steun mogelijk is, voorrang gegeven zal worden aan voorstellen in lijn met het algemeen geldende testbeleid van VWS, waarin (a) risico-gericht testen wordt ingezet om uitbraken in de kiem te smoren of (b) wat het betekent voor prioriteiten en toegankelijkheid in het onderwijs. FIN geeft aan dat de pilots uit pad 1 op zowel a als b lijken aan te sluiten en dat pad 2 alleen op a lijkt aan te sluiten. Voorwaarde die FIN stelt is dat de deelnemende onderwijsinstellingen hun onderzoeksdata (aantallen uitgevoerde testen en besmettingen) met hen delen.
 - ➔ Voor beide paden geldt dat nader inzicht nodig is in gebruik van testen en eventuele benodigde labcapaciteit en helder moet worden in hoeverre de GGD ondersteuning zou kunnen leveren en hoeveel sneltesten er beschikbaar gesteld zouden kunnen worden.
 - ➔ Wat betreft financiering is dus nadere concretisering van de plannen en verdere afstemming met FIN nodig.